

[Undervisningsministeren.]

og satte sig paa Skolebænken og var senere med til at optugte Pilte til lærde Mænd i Aars; er af disse var Hans Tavsen.

Ja, det var Undtagelsen, jeg tror ikke, han bragte Uro eller Forstyrrelse ind i den paagældende Klasse i Aarhus, snarere maa-ske et frisk og oplivende Element. Han blev, som sagt, en af Landets største Skolemænd. Der skrives om ham i gamle Bøger, at han ikke som Datidens Skolemænd brugte Ferle og Ris; han elskede Skolen og Børnene, han vilde gøre Skolen kær og lys for dem, og han vandt sig derfor et navnkundigt Navn i hele Riget. Han opførte Skuespil med Børnene; han skrev det vidunderlige Foraarsdigt, paa Latin ganske vist, men det er senere oversat — ja, han var en Bondeknøs paa 27 Aar, da han rendte fra Høslætten, og han blev lige godt en stiv Latiner — til Glæde ved Folkets Majfester: Og Foraaret nærmer sig et Sted, der skælver af Glæde, o. s. v.

Saadanne Mænd skal der altid være Adgang for — og ogsaa for Folk af en noget lavere aandelig Rangforordning. Men jeg aabner dem ogsaa fuldkommen Adgang her.

Det ærede Medlem Hr. Søren P. Larsen nævnte Spørgsmaalet om Forskolelærerinder, men det berøres slet ikke af dette Lovforslag. Jeg har nok set en enkelt Alarmrøst fra Vejle, men den er forstummet, for det har intet paa sig, den hidtidige Ordning bevares ganske uforandret. At der i Pædagogikken indføres Smaabørnsundervisning, er en rimelig og naturlig og nødvendig Ting, for en Mængde Lærere lever jo under et Skolevæsen, hvor man ikke har Forskolelærerinder, og derfor maa de kunne det nødvendige med Hensyn til Smaabørnsundervisning. Det er jo ogsaa det Omraade, hvor nyere pædagogiske Tanker har gjort sig allerstærkest gældende, og det er Kendskabet hertil og Erfaringerne heri, som kan komme til at paavirke Undervisningen høje-re op. Jeg tror derfor ikke, der vil blive nogen Misforstaaelse mellem os paa det Punkt.

Det ærede Medlem spurgte, om Tilsynsmyndighedens Omfang bliver ganske, som den nu er; den konservative Ordfører, det ærede Medlem Hr. Vesterager, var ogsaa inde derpaa og nævnte det gejstlige Tilsyn med Religionsundervisningen. Det bliver ganske uforandret. Jeg kan for Resten — ganske pudsigt — oplyse, at den Tilsynspligt, som

det ærede Medlem nu ud fra sit Standpunkt lægger saa megen Vægt paa, har vor Statskirkes Biskopper ikke lagt synderlig Vægt paa, for de har overhovedet ikke udøvet den overfor Privatseminarierne i Menneskealdre. Det allerpudsigste er imidlertid, at Spørgsmaalet om, hvorvidt de har en Tilsynspligt overfor Privatseminarierne, først er blevet rejst i min Ministertid, og da jeg havde gransket Loven og Profeterne, kom jeg til det Resultat, at de *havde* en saadan Tilsynspligt, og loyal som jeg er mod den lovlige gældende Ordning, har jeg indskærpet Biskopperne denne Tilsynspligt.

En helt anden Sag er, at naar den Tid kommer, da Spørgsmaalet om Skoletilsynet skal frem, ønsker jeg, ligesom hele Lærerstand, et selvstændigt pædagogisk Tilsyn, hvilket ingenlunde udelukker, at Præster kan være med, naar de da er gode Pædagoger; og dem har vi jo haft adskillige af her i Landet: Monrad, H. S. Sørensen i Aarhus, der — ikke sandt — sad i den store Skolekommission, og andre. De skal bare ikke være selvskevne, for hvis de er slette Pædagoger eller slet ikke Pædagoger, hvad skal de der saa? Men det ærede Medlem kan altsaa være ganske rolig, paa dette Punkt røres der ikke ved den bestaaende Ordning.

Udgifterne, ja, det Spørgsmaal er rejst mere eller mindre skarpt fra flere Sider; det er umuligt at foretage en samlet Opgørelse — jeg henviser til Bemærkningerne —, men jeg har givet en Del Anvisninger paa, hvad det vil koste paa de Punkter, hvor man kan overse det; og overvældende vil det nu ikke blive. — At Elevunderstøttelserne maa forøges, er jeg ganske enig med det ærede Medlem Hr. Vilhelm Rasmussen i.

Det ærede Medlem Hr. Vesterager, de Konservatives Ordfører, vilde helst beholde Seminarienavnet. Om Navne bryder jeg mig egentlig ikke om at strides alt for meget, det er jo dog Indholdet, det kommer an paa; men jeg har ikke ment at ville gaa bort fra, hvad hele den store Skolekommission var enig om, hvad min Forgænger Fru Bang hævdede, og hvad Lærerstand i sit Udkast fastholder: at Lærerskole baade er et mere dansk og et bedre Ord end Seminarium.

I og for sig er Seminarium et smukt Ord: Planteskole, hvorfra haabefulde og bæredygtige Træer skal plantes ud over hele Landet og bære Frugt til Glæde og